

III. Przegląd prawodawstwa

1. Zobowiązania międzynarodowe

(za czas od 1. II. 1928 r. do 1. II. 1929 r.).

I. Umowy o charakterze politycznym.

1. Traktat Ogólny przeciwojenny, podpisany w d. 27. sierpnia 1928 r. w Paryżu, przez przedstawicieli Polski, Stanów Zjednoczonych Ameryki, Belgii, Francji, W. Brytanji, Włoch, Japonji, Czechosłowacji i Niemiec.

Traktat, (zwany potocznie Paktem Kellogga), składa się ze wstępu i trzech artykułów. Jako część nieodłączną należy uznać notę identyczną okólną St. Zjednoczonych Ameryki z d. 23. VI. 1928, zawierającą autentyczną interpretację Paktu, oraz odpowiedzi Rządów: Polskiego, Francuskiego, Włoskiego, Japońskiego, Belgijskiego, Czechosłowackiego i Niemieckiego, w których te Rządy przyjmowały do wiadomości interpretację amerykańską i oświadczały, że uznają ją dla siebie za obowiązującą.

We wstępie znajdujemy ważne zastrzeżenie, że państwo, które złamie postanowienia Paktu, traci prawo do korzystania z jego dobrodziejstw.

W artykule I strony oświadczaają, że potępiają wojnę i wyzrekają się używania jej środka swej polityki narodowej. Co należy rozumieć przez „politykę narodową” wyjaśniono w nocie ambasadora francuskiego Claudela do Kellogga z d. 30. III. 1928. Powiedziano tam, że jest to działalność skierowana wyłącznie dla celów ich polityki osobistej, samorzutnej i niezależnej; a w art. 1 projektu francuskiego z d. 20. IV. 28. dodano „powziętej z ich osobistej inicjatywy, a nie do której byłyby one wciągnięte w zastosowaniu np. Paktu Ligi Narodów lub wszelkiego innego zarejestrowanego w Lidze Narodów”.

W artykule II strony oświadczaają, że wszelkie spory winny być rozstrzygane na drodze pokojowej.

W Artykule III jest mowa o ratyfikacji i wejściu w życie

Traktatu. Przewidziana jest mianowicie ratyfikacja solidarna, to znaczy, że Traktat wejdzie w życie dopiero wtedy, gdy wszyscy sygnatarjusze pierwotni złożą w Waszyngtonie swoje dokumenty ratyfikacyjne.

Po wejściu w życie, mogą do niego przystąpić te 14 państw, do których rząd St. Zjednoczonych Ameryki przesłał zaproszenie. Te jednak państwa muszą przystąpić bezwarunkowo, t. j. nie formując żadnych własnych zastrzeżeń, nawet interpretacyjnych, a natomiast zgadzając się na interpretację Paktu zawartą we wstępie we wspomnianej wyżej nocie z d. 23. VI. 1928.

Nota ta zawiera punkty następujące:

- a) Traktat w niczem nie staje na przeszkodzie, aby państwo zaciepione we własnej obronie użyło siły przeciwko napaśnikowi; przyczem ono samo decyduje, czy zachodzi wypadek koniecznej obrony.
- b) Traktat nie może przeczyć żadnemu postanowieniu Paktu Ligi Narodów; pozostaje zatem w mocy w szczególności Art. 10, 15 i 16 Paktu Ligi.
- c) Traktat nie może być przeszkodą w wykonaniu zobowiązań, wynikających z układów Locarneńskich, lub innych regionalnych traktatów o nieagresji lub neutralności. W niczem więc nie uchybia naszym umowom z Francją i Rumunją.
- d) Traktat ma charakter uniwersalny.

2. Traktat Koncyljacyjny ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisany w Waszyngtonie d. 16. sierpnia 1928 r.

Traktat, sporządzony w dwóch językach, polskim i angielskim, składa się ze wstępu i czterech artykułów. Przewiduje on, że wszelkie spory, nie załatwione w zwykłej drodze dyplomatycznej, winny być poddane zbadaniu przez Stałą Międzynarodową Komisję concyljacyjną, złożoną z pięciu członków (dwóch narodowych, trzech obcych). Zadaniem tej komisji jest zbadanie sporu i złożenie Stronom sprawozdania. Wnioski Komisji nie są dla Stron obowiązujące. — Art. III pozwala Komisji z własnej inicjatywy ofiarowywać Stronom swe usługi.

3. Traktat arbitrażowy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisany w Waszyngtonie d. 16. sierpnia 1928 r.

Traktat sporządzony w dwóch językach, w polskim i angielskim, składa się ze wstępu i trzech artykułów. Stosuje się on do sporów prawnych. Organem orzekającym jest Stały Sąd Rozjemczy w Hadze w r. 1907, albo Trybunał ustanowiony ad

hoc. W każdym wypadku wymagane jest zawarcie specjalnej umowy kompromisowej. — Art. II podaje kategorie sporów wyłączonych, a mianowicie: spory należące do wewnętrznej kompetencji państw, dotyczące interesów państw trzecich, wchodzące w zakres zasady Monroëgo, wreszcie dotyczące zobowiązań Polski w związku z jej należeniem do Ligi Narodów. — Art. III zawiera przepisy formalne.

4. W dniu 30. kwietnia 1928 r. dokonano wymiany dokumentów ratyfikacyjnych **Traktatu Przyjaźni Polsko-Afgańskiego** z d. 3. XI. 1927 r. — Traktat został opublikowany w Dz. U. R. P. ex 1928, Nr. 55, poz. 523 i 524. Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 31. V. 1928 sub Nr. 1743.

5. W dniu 25. października 1928 r. został podpisany w Brukseli **Polsko-belgijski Traktat** koncyliacyjno-arbitrażowo-sądowy. Traktat składa się z trzech rozdziałów, zawierających razem 23 artykuły. Spory podlegające traktatowi mogą być prawne lub nie prawne. W każdym razie są wyłączone spory, które powstały przed ratyfikacją traktatu, oraz takie, co do których sposób załatwienia jest przewidziany w innej umowie wiążącej obie strony.

Spory prawne podlegają Stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości Międzynarodowej, lub, na życzenie jednej ze Stron, Stałemu Sądowi Rozjemczemu w Hadze. Zawarcie uprzednie umowy kompromisowej jest niezbędne. — Na żądanie jednej ze Stron spór przed procedurą sądową lub arbitrażową może być poddany pod rozpatrzenie Stałej Komisji koncyliacyjnej, złożonej z pięciu członków (czterech narodowych i jeden obcy).

Spory nie prawne winny przedewszystkiem być poddane procedurze koncyliacyjnej przed powyższą komisją, a w razie jej niepowodzenia, zdecyduje ostatecznie Sąd polubowny złożony z pięciu członków, mianowanych ad hoc. Umowa kompromisowa i w tym wypadku jest niezbędna.

6. W dniu 3. grudnia 1928 r. został podpisany w Madrycie **Polsko-hiszpański Traktat** koncyliacyjno-sądowo-arbitrażowy wraz z Protokółem Dodatkowym. Traktat zawiera 24 artykuły.

Spory podlegające Traktatowi mogą być prawne i nie prawne. Wyłączone są spory, dla których sposób załatwienia jest lub będzie przewidziany w umowach, wiążących obie Strony.

Procedura jest anlogiczna do ustalonej w traktacie koncy-

lacyjno-arbitrażowo-sądowym polsko-belgijskim z d. 25. października 1928.

Protokół Dodatkowy wyjaśnia, że spory dawne dlatego nie zostały wyraźnie wyłączone, ponieważ w danej chwili nie ma żadnego sporu między Polską a Hiszpanją.

7. W dniu 29. października 1928 r. został podpisany w Luxemburgu **Polsko-luxemburski Traktat** koncylijacyjno-arbitrażowy.

Traktat składa się z 24 artykułów. Wyłączone są spory dawne i takie, dla których umowy wiążące obie Strony przewidują specjalny sposób załatwienia.

Przed procedurą arbitrażową, spór, na żądanie jednej ze Stron, winien być poddany Stałej Komisji koncylijacyjnej, złożonej z pięciu członków (dwóch narodowych, trzech obcych). W razie nieudania się akcji koncylijacyjnej, spór idzie do Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej, lub, na żądanie jednej ze Stron, do Stałego Sądu Rozjemczego w Hadze.

8. W dniu 16. maja 1928 r. dokonano w Belgradzie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych **Traktatu koncylijacyjno-arbitrażowego Polsko-jugosłowiańskiego** z d. 18. IX. 1926 r.

Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1928, Nr. 61, poz. 561 i 562. — Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 23. VII. 1928 sub Nr. 1800.

9. W dniu 16. maja 1928 r. dokonano w Belgradzie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych **Traktatu Przyjaźni Polsko-jugosłowiańskiego** z d. 18. IX. 1926 r.

Opublikowano Traktat w D. U. R. P. ex 1928, Nr. 61, poz. 599 i 560. Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 23. VII. 1928 sub Nr. 1799.

10. W dniu 19. marca 1927 r. został podpisany w Teheranie **Polsko-perski Traktat Przyjaźni**.

Traktat zawiera wstęp i siedem artykułów. Stwierdziwszy, że ma pomiędzy obu państwami panować wieczna przyjaźń. Strony zgadzają się na wznowienie stosunków dyplomatycznych i konsularnych; oświadczają, że stosunki te mają opierać się na zasadach wzajemności; umawiają się, że tego samego dnia zawrą traktat handlowy (co istotnie nastąpiło).

Traktat sporządzono w językach polskim, perskim i francuskim. W razie sporu, ten ostatni uważa się za autentyczny.

Na mocy ustawy ratyfikacyjnej z d. 19. grudnia 1928 r. (D. U. R. P. ex 1929, Nr. 3 poz. 24) Prezydent Rzplitej ratyfikował ten Traktat d. 23. stycznia 1929 r. W dokumencie ratyfika-

cyjnym zamieszczono wymianę not interpretacyjnych z 14-go kwietnia 1928 r. do artykułów II i IV Traktatu.

11. W dniu 30. listopada 1928 został podpisany w Warszawie **Polsko-węgierski Traktat koncyliacyjno-arbitrażowy**.

Traktat zawiera 21 artykułów. — Z pod działania jego wyłączają się spory dawne oraz takie, dla których została przewidziana specjalna procedura w innych umowach, wiążących obie Strony. Każdy spór winien, na żądanie jednej ze Stron być poddany pod rozpatrzenie Stałej Komisji koncyliacyjnej, złożonej z trzech członków (dwóch narodowych, jeden obcy). — Jeżeli Komisja koncyliacyjna nie doprowadzi do porozumienia, a spór ma charakter prawny, każda Strona może zażądać, aby był on dany do osądzenia sądowi rozjemczemu; przedtem jednak musi być obowiązkowo zawarty układ kompromisowy.

II. Umowy Gospodarcze.

1). W dniu 24. lutego 1928 r. został podpisany w Wiedniu Układ ryczałtowy polsko-austriacki w przedmiocie wykonania Art. 266, ustęp ostatni i art. 273 Traktatu w Saint-Germain.

Układ został opublikowany w D. U. R. P. ex 1928, Nr. 72, poz. 645 i zarejestrowany w Sekretarjacie Ligi Narodów dnia 9. X. 1928 sub Nr. 1850. — Wszedł w życie w dniu podpisania.

Układ stanowi, że wszelkie pretensje Rządu Polskiego do Austrii z tytułu legatów, donacyj, stypendiów, fundacyj i t. p. będą uznane za załatwione przez wypłacenie przez Skarb Austriacki do Skarbu Polskiego sumy 325.000 szylingów austriackich. Poza tem Układ przekazuje wszelki majątek Czerwonego Krzyża austriackiego, znajdujący się na terytorium polskiem, polskiej organizacji Czerwonego Krzyża. — Stowarzyszenia Złotego Krzyża winny porozumieć się bezpośrednio z sobą. — Wreszcie Układ zajmuje się funduszem „Wohnungsfürsorgefonds”, i funduszami religijnymi.

2) W dniu 2. lutego podpisano w Wiedniu Protokół Dodatkowy do Konwencji, dotyczącej zakładów pensyjnych zastępczych z d. 17. I. 1925 r. Protokół zmienia ostatnie zdanie art. I, działu B, Nr. 1 tej Konwencji.

3) W D. U. R. P. ex 1929, Nr. 3, ogłoszono Ustawy ratyfikacyjne z d. 19. grudnia 1928 r. : Konwencji emerytalnej rzymskiej z d. 6. IV. 1922 r. (poz. 26), oraz Konwencji emerytalnej wiedeńskiej z d. 30. XI. 1923 r. (poz. 27).

4) W dniu 18. lutego 1928 r. podpisano w Katowicach Polsko-czechosłowacką Umowę o rybołówstwie i ochronie ryb na wodach granicznych i na wodach ich zlewisk.

Umowa, sporządzona w języku polskim i czeskim, zawiera 15 artykułów.

Podawszy definicję „wody granicznej”, umowa wylicza metody i sposoby zakazane połowu ryb; warunki udzielania koncesyj na użytkowanie wód granicznych do celów przemysłowych; podaje czasy ochronne dla różnych kategorii zwierząt rzecznych; mówi o zarybianiu wód, o kartach rybackich, wreszcie stanowi, że jej przepisy nie stosują się do stawów rybnych i zakładów hodowli ryb.

Umowę zawarto na lat dziesięć z prawem automatycznego przedłużania z roku na rok.

5) III-ci Protokół Dodatkowy do Konwencji Handlowej polsko-czechosłowackiej z d. 23. IV. 1925 r., podpisany w Pradze d. 9. lutego 1928 r. w języku francuskim.

Protokół ten, ułożony na mocy Art. XXVIII Protokołu końcowego do Konwencji Handlowej, zmienia postanowienia p. V. Protokołu końcowego II-go Protokołu Dodatkowego z 21. kwietnia 1926 do powyższej Konwencji, w zakresie stawek celnych czechosłowackich na jedwab sztuczny. — Stanowi on część integralną Konwencji Handlowej i dzieli jej losy.

6) IV-ty Protokół Dodatkowy do Konwencji Handlowej polsko-czechosłowackiej z d. 23. IV. 1925 r., podpisany w Warszawie d. 26. czerwca 1928 r. w języku polskim i czeskim, wraz z Protokołem końcowym.

Protokół ten uzupełnia i zmienia Konwencje Główną oraz 3 Protokoły Dodatkowe z 3 VIII. 1925, 21. IV. 1926 i 9. II. 1928.

Przedewszystkiem listy pozycyj taryf celnych polskiej i czechosłowackiej są zastąpione przez listy A. B. C. dołączone do Protokołu IV-go. Poza tem uchylono artykuły X i XI Konwencji, i zastąpiono je nowymi postanowieniami. Protokół końcowy zawiera również zmiany pewnych stawek celnych.

7) Protokół o likwidacji kwestji dotyczącej spornej ceny ropy dostarczonej na poczet Umów Kompensacyjnych z dnia 21. sierpnia 1919 i 12. marca 1920 r., zawartych między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką, podpisany w Pradze d. 9. lipca 1928 r.

8. Traktat Przyjaźni i Handlowy polsko-chiński, podpisany w Pekinie d. 19. maja 1928 r., w języku polskim, chińskim i francuskim; ten ostatni jest autentyczny.

Traktat składa się ze wstępu i 18 artykułów. Do Traktatu dołączono Protokół Końcowy, składający się z 4 oświadczeń.

Traktat omawia sprawę wzajemnych stosunków dyplomatycznych i konsularnych; warunki przebywania wzajemnie swych obywateli na terytorjum drugiej Strony; stawianie w sądach i pomoc sądową; zwolnienie od służby wojskowej; sprawy spadkowe; przepisy nawigacyjne; warunki obrotu towarowego.

Traktat zawarto na lat trzy. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych ma nastąpić w Genewie.

9. Protokół dodatkowy do Konwencji Handlowej polsko-francuskiej z d. 9. grudnia 1924 r., podpisany w Warszawie dnia 8. lipca 1928. Protokół zawiera trzy artykuły. Podane w nich są pewne zmiany w stawkach taryf celnych, polskiej i francuskiej.

10) Notą z d. 31. maja 1928 r. rząd grecki wymówił od dnia 31. VIII. 1928 Umowę handlową z dnia 17. VI. 1925 r.

11) Układ polsko-niemiecki w sprawie tymczasowego uregulowania obrotu drzewnego z Polski do Niemiec, podpisany w Warszawie d. 19. stycznia 1929 r.

Układ składa się ze Wstępu i 10 artykułów. Zastąpił on analogiczne porozumienie z d. 30. XI. 1927 r., które wygasło d. 4. XII. 1928 r.

Niemcy przyznają w tym Układzie Polsce pewien kontyngent przywozowy dla drewna tarteego, a Polska ustala odnośne cła wywozowe. Pozatem znajdują się tam warunki traktowania przez Niemcy tego obrotu pod względem formalności celnych i innych. Układ będzie obowiązywał do d. 31. XII. 1930 r.

Dzień przedtem podpisano porozumienie w sprawie taryf kolejowych na drzewo.

12) Układ polsko-niemiecki w sprawie kas oszczędności, podpisany w Berlinie d. 14. grudnia 1928 r., wraz z Protokółem Końcowym i Protokółem Obrad Końcowych.

Układ, sporządzony w języku polskim i niemieckim, zawiera 31 artykułów, podzielonych na cztery rozdziały. Traktuje on o miejscowym zakresie obowiązywania (w wypadku przeciętych granicą kas oszczędności); stosunkach prawnych, które mają być regulowane; stosunkach przeciętych kas oszczędności do swych związków poręczających; prawie, któ-

re ma być stosowaniem; regulowaniu passywów, zwłaszcza przy wkładach oszczędnościowych; regulowaniu aktywów; wreszcie postępowaniu regulacyjnym.

13) Układ polsko-niemiecki w sprawie uregulowania stosunków prawnych Niemieckiego Zakładu Listów Zastawnych w Poznaniu, podpisany w Berlinie d. 14. grudnia 1828 r. wraz z Protokółem Końcowym.

Układ, sporządzony po polsku i po niemiecku, zawiera cztery artykuły. Przewiduje on, że hipoteki, zapisane na nieruchomościach w Polsce na rzecz tego Zakładu, przechodzą od 27. VI. 1923 r. na Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu; wzamian za co Bank ten zapłaci Zakładowi w czterech ratach 960.000 złotych.

14) Układ polsko-niemiecki z d. 14. VII. 1927 w sprawie pomocy dla pozbawionych zarobku i ubezpieczenia na wypadek bezrobocia został zarejestrowany w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 18. V. 1928 sub Nr. 1718.

15) Układ polsko-niemiecki z d. 24. I. 1927 r. o wykonaniu Art. 312 Traktatu Wersalskiego został opublikowany w D. U. R. P. ex 1928, Nr. 8, poz. 52 i 53 oraz zarejestrowany w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 21. II. 1928 sub Nr. 1650.

16) Układ Waloryzacyjny polsko-niemiecki, podpisany w Berlinie d. 5. lipca 1928 r. wraz z Protokółem końcowym i Protokółem Obrad końcowych.

Układ, sporządzony po polsku i niemiecku, zawiera 76 artykułów, podzielonych na osiem rozdziałów.

Omawia on sprawę stosowania przepisów o przerachowaniu i konwersjach pożyczek; sprawę obligacyj przemysłowych; pożyczek publicznych; ubezpieczeń; hipotek ziemskich; prowincjonalnych Kas Pożyczkowych; wreszcie zasiłków wojennych gmin i związków gminnych.

17. Protokół polsko-norweski dodatkowy do Traktatu handlowego i nawigacyjnego z 22. XII. 1926, podpisany w Warszawie d. 26. kwietnia 1928 r.

Ustawa ratyfikacyjna z d. 12. I. 1929 została opublikowana w D. U. R. P. ex 1929, Nr. 7, poz. 58.

Protokół zawiera zniżki na niekóre pozycje taryfy celnej polskiej i norweskiej.

18) W dniu 14. kwietnia 1928 r. został podpisany w Teheranie Protokół w sprawie zastąpienia pierwotnego tekstu Artykułu IV Konwencji handlowej z 19. III. 27 przez nowy tekst.

Jednocześnie wymieniono dwie noty interpretacyjne. — Różnica dwóch tekstów polega tylko na odmiennej stylizacji.

Na mocy Ustawy ratyfikacyjnej z d. 19. grudnia 1928 r. (D. U. R. P. ex 1929, Nr. 3, poz. 25) Prezydent Rzplitej ratyfikował w dniu 23. stycznia 1929 r. Konwencję, Protokół i Noty.

19) W dniu 7 grudnia 1928 r. podpisany został w Berlinie protokół w sprawie arbitrażowej pomiędzy Polską a Niemcami odnośnie do dalszej działalności towarzystw ubezpieczeń na Górnośląskim Obszarze Plebiscytowym, w wykonaniu art. 4, § 5 Konwencji Genewskiej.

Niemcy zgodzili się na dopuszczenie do działalności na Śląsku polskim tylko trzech towarzystw niemieckich. Uczynili to w formie dodatku do Ugody zawartej dnia 10. października 1928 pomiędzy Polską a Niemcami.

Do protokołu dołączono „Zasady dopuszczenia niemieckich towarzystw ubezpieczeń do działalności na polskiej części górnośląskiego obszaru plebiscytowego”. — Protokół, zasady i dodatek sporządzono po polsku i po niemiecku.

Powołana wyżej Ugoda była podpisana w Wiedniu 10. października 1928 wraz z protokołem.

Rząd polski zatwierdził „Ugodę” uchwałą Rady Ministrów z d. 27. listopada 1928 r., a Dodatek do niej uchwałą z d. 19. grudnia 1928. — Zgoda rządu niemieckiego nosi datę 19. grudnia 1928 r.

20) Konwencja polsko-węgierska w celu zapobieżenia podwójnemu opodatkowaniu spadków, podpisana w Warszawie d. 12. maja 1928 r.

Konwencja sporządzona w języku francuskim, zawiera jedenaście artykułów.

21) Konwencja polsko-węgierska w celu zapobieżenia podwójnemu opodatkowaniu w dziedzinie podatków bezpośrednich, podpisana w Warszawie d. 12. maja 1928 r.

Konwencja, sporządzona w języku **francuskim**, zawiera szesnaście artykułów.

22) Konwencja polsko-węgierska, dotycząca Kasy Narodowej Ubezpieczeń Robotniczych, podpisana wraz z aneksem w Budapeszcie d. 26. marca 1928 r.

Konwencja, sporządzona w języku francuskim, zawiera jedenaście artykułów. Jest ona wykonaniem postanowień art. 258 Traktatu Pokoju w Trianon.

23) Konwencja polsko-węgierska, dotycząca Kasy Narodowej Ubezpieczeń Robotników Rolnych w Budapeszcie, podpisana wraz z dwoma aneksami w Budapeszcie d. 26 marca 1928 roku.

Konwencja, sporządzona w języku francuskim, zawiera dwanaście artykułów. Jest ona wykonaniem postanowień art. 258 Traktatu Pokoju w Trianon.

24) Protokół dodatkowy do Konwencji handlowej polsko-węgierskiej, podpisany w Warszawie d. 2. grudnia 1928 r.

Protokół, sporządzony w języku francuskim, zawiera trzy artykuły. Zastępuje on przede wszystkim Aneks A. Konwencji nowym, tak samo Aneks B. oraz zmienia ustęp 2, art. VI Konwencji.

III. Umowy konsularne.

1. Konwencja konsularna polsko-belgijska, podpisana w Brukseli d. 12. Czerwca 1928 r.

Konwencja sporządzona w języku francuskim, zawiera 27 artykułów.

Zawiera ona zwykłe przepisy, znajdujące się w polskich umowach konsularnych, precyzując kompetencję notarialną konsulów oraz formalności spadkowe, jak również działalność konsulów w zakresie opieki nad statkami handlowymi.

Na razie konwencja nie rozciąga się na Kongo belgijskie.

2. W dniu 21. kwietnia 1928 r. odbyła się wymiana dokumentów ratyfikacyjnych Konwencji Konsularnej polsko-francuskiej z d. 30. XII. 1925 r.

Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1928, Nr. 56, poz. 528 i 529.

Zarejestrowano w Sekretariacie Ligi Narodów d. 23. V. 1928 sub Nr. 1719.

IV. Umowy prawne.

1. Na mocy ustawy ratyfikacyjnej z d. 14. V. 1924 roku (D. U. R. P. ex 1924, Nr. 44, poz. 462) Prezydent Rzplitej ratyfikował w d. 10. lutego 1926 r. Konwencję prawną polsko-jugosłowiańską z d. 4. V. 1923 r.

Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie d. 27. listopada 1928 r.

Konwencja weszła w życie d. 27. grudnia 1928 r.

Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1929, Nr. 2, poz. 16 i 17.

2. Konwencja Aktowa polsko-rumuńska, podpisana w Warszawie d. 29. listopada 1928 r.

Konwencja, sporządzona w języku francuskim, zawiera jedenaście artykułów. Zajmuje się ona wzajemną wymianą akt i dokumentów po byłych urzędach wojskowych austriacko-węgierskich.

V. Umowy komunikacyjne i graniczne.

1. Umowa polsko-czeskosłowacka o regulacji rzeki Olszy i potoku Piotrówki, podpisana w Katowicach d. 18. lutego 1928 roku.

Umowa, sporządzona po polsku i czesku, składa się z 13 artykułów.

Zawiera ona postanowienia o warunkach regulacji rzeki Olszy na odcinku od ujścia jej do Odry, aż do miejsca gdzie granica państwowa ostatecznie opuszcza jej koryto.

Omawia plan robót, sposób podziału kosztów, konserwację robót regulacyjnych, oraz stwarza wspólną komisję techniczną.

2. Układ polsko-litewski o małym ruchu granicznym, podpisany w Królewcu d. 7. listopada 1928 r.

Układ, sporządzony w języku francuskim, składa się ze wstępu i 14 artykułów.

Został on zawarty dla umożliwienia ludności pasa granicznego, której majątki są przecięte linią graniczną, załatwiania spraw, związanych z eksploatacją tych majątków. — Układ przewiduje udzielanie przepustek granicznych oraz warunki, na jakich ludność miejscowa będzie mogła z tych przepustek korzystać.

3. W dniu 14. marca 1928 r. odbyła się w Warszawie wymiana dokumentów ratyfikacyjnych polsko-niemieckiego Układu o polach górniczych przeciętych granicą polsko-niemiecką z d. 21. VI. 1926 r.

Układ został opublikowany w D. U. R. P. ex 1928, Nr. 46, poz. 449 i 450.

Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 2-go maja 1928 r. sub Nr. 1693.

4. Opublikowano w D. U. R. P. ex 1928, Nr. 4 Protokół polsko-niemiecki w przedmiocie otwarcia dróg celnych i innych przejść przez polsko-niemiecką granicę, z d. 2. XII. 1925 (poz. 24), oraz protokół dodatkowy do niego z d. 27. X. 1929 (poz. 25).

Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 21. II. 1928 sub Nr. 1649.

5. Na podstawie wymiany not (nota polska z d. 27. IX. 1928, nota niemiecka z d. 28. IX. 1928) przedłużono do dnia 31. XII. 1929 ważność Konwencji polsko-niemieckiej o ułatwieniach w małym ruchu granicznych, z d. 30. XII. 1924 r.

6. W dniu 25. sierpnia 1928 r. podpisano w Warszawie protokół ratyfikacyjny do Układu polsko-niemieckiego z d. 10. XII. 1927 r. w sprawie rybołówstwa na bieżących i stojących wodach granicznych.

7. W dniu 10. grudnia 1928 Prezydent Rzplitej ratyfikował Układ polsko-niemiecki z d. 7. XII. 1927 r. w sprawie używania i utrzymywania głębokiej sztolni Fryderyka.

8. W dniu 12. stycznia 1928 sub Nr. 1621 zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów Układ polsko-niemiecki z d. 11. IV. 1927 r., dotyczący poprawy i utrzymania biegu Drwęcy na odcinku, stanowiącym granicę polsko-niemiecką.

9. W dniu 13. lutego 1928 dokonano w Warszawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Polsko-niemieckiego Układu z d. 16. II. 1927 r., o administracji odcinka granicznego Warty, stanowiącego granicę, i o ruchu na tym odcinku.

Układ opublikowano w D. U. R. P. ex 1928, Nr. 26, poz. 226 i 227.

Zarejestrowano roi Sekretarjacie Ligi Narodów d. 30. marca 1928 r. sub Nr. 1676.

10. W dniu 10. października 1928 r. wymieniono noty w sprawie ustalenia granicy polsko-rumuńskiej.

11. Konwencja polsko-szwedzka w sprawie wzajemnego uznawania polskich i szwedzkich świadectw pomiarowych okrętów, podpisana w Warszawie d. 22. maja 1928 r.

Konwencja, sporządzona w języku francuskim, składa się z ośmiu artykułów, Aneksów A. i B. oraz Protokołu końcowego.

Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1928, Nr. 93, poz. 824.

Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 29. XI. 1928 sub Nr. 1868.

VI. Umowy wielostronne.

1. Konwencję Geodezyjną Bałtycką z d. 31. XII. 1925 Prezydent Rzplitej ratyfikował d. 6. lutego 1928 r. Polski dokument ratyfikacyjny złożono w Helsingforsie d. 13. lutego 1928 r.

Konwencja weszła w życie 28. lutego 1928 r.

Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1928, Nr. 50, poz. 480 i 481.

Zarejestrowano w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 4. VIII. 1928 sub Nr. 1809.

2. W dniu 11. lipca 1928 r. podpisano w Genewie (w tej liczbie Polska) Układ dodatkowy do Konwencji z d. 8. XI. 1927 o zniesieniu zakazów przywozu i wywozu wraz z Protokółem i Aktem końcowym.

Równocześnie podpisano układ o wywozie kości wraz z Protokółem i Aktem końcowym oraz także Układ o wywozie skór.

Przed swem wejściem w życie układy te muszą być ratyfikowane przez 18 członków Ligi Narodów.

3. Porozumienie Madryckie o zwalczaniu fałszywych oznak pochodzenia towarów, przejrzone w Hadze d. 6. XI. 1925, weszło w życie d. 1. VI. 1928.

4. W D. U. R. P. ex 1929, Nr. 6, poz. 54 i 55 opublikowano Konwencję urządzającą żeglugę powietrzną z d. 13. X. 1919 r.

Prof. J. M a k o w s k i (Warszawa).

2. Kronika ustawodawcza.

(za czas od 15 grudnia 1928 — 22 marca 1929).

Ustawy:

8. z dnia 19. XII. 1928 w sprawie przedłużenia terminu przedawnienia rent i rat rentowych (dziel. prusk.), (Dz. Ust. Nr. 105, 1928, poz. 951).
1. z dnia 28. XI. 1928 o sprzedaży nieruchomości państw. w Skalmierzycach Nowych. (Dz. Ust. Nr. 1, 1929 r. poz. 1);
2. z dnia 28. XI. 1928 o odstąpieniu części nieruchomości państwowej osady Kuklinów (willa Feliksówka) pow. warszawski. (Dz. Ust. Nr. 1, poz. 2);
3. z dnia 19. XII. 1928 o ponownem przedłużeniu terminu przeliczenia i konwersji zobowiązań Skarbu państwa z tytułu pożyczek z 1918 i 1920. (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 22);
4. z dnia 19. XII. o zmianie przepisów ustawy w sprawie uwłaszczenia b. czynszowników b. wolnych ludzi i długoletnich dzierżawców w woj. nowogródzkim, poleskim, wołyńskim, okr. adm. wileńskim oraz powiatach: grodzieńskim, wołkowyskim, bielskim, białostockim i sokólskim, woj. białostockiego. (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 23);
5. z dnia 19. XII. 1928 o ratyfikacji traktatu przyjaźni Pol-

- ski i Cesarstwa Perskiego, podpis. w Teheranie 19. III. 1927 oraz o notach wymienionych, interpretujących powyższy traktat. (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 24);
6. z dnia 19. XII. 1928 o ratyfikacji umowy handlowej z Cesarstwem Perskiem wraz z protokołem i notami. (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 25) ;
 7. z dnia 19. XII. 1928 o ratyfikacji konwencji podpisanej w Rzymie 6. IV 1922 pomiędzy Austrią, Włochami, Polską, Rumunją, Jugosławją, o emeryturach b. Austrii. (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 26);
 8. z dnia 19. XII. 1928 o ratyfikacji konwencji między Austrią, Włochami, Polską, Jugosławją o uregulowaniu różnych kategorii emerytur, nie uregulowanych w konwencji rzymskiej, podpisanej w Wiedniu 30. XI. 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 27);
 9. z dnia 19. XII. 1928 o ratyfikacji traktatu handlowego i nawigacyjnym z Estonją podpisanego w Tallinie 19. II. 1927. (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 28);
 10. z dnia 19. XII. 1928 o sprzedaży placu państwowego w Krakowie. (Dz. Ust. Nr. 4, poz. 33) ;
 11. z dnia 19. XII. 1928 o zmianie gruntu państwowego w Stanisławowie. (Dz. Ust. Nr. 4, poz. 34);
 12. z dnia 19. XII. 1928 o zmianie gruntów państwowych w Gdańsku. (Dz. Ust. Nr. 5, poz. 44);
 13. z dnia 19. XII. 1928 o uporządkowaniu stanu prawnego w pow. brasławskim i w gminie dukszańskiej w powiecie święciańskim w zakresie reformy rolnej. (Dz. Ust. Nr. 5, poz. 45);
 14. z dnia 19. XII. 1928 o ratyfikacji konwencji pomiędzy Anglią, Węgrami, Włochami, Polską, Rumunją, Jugosławją i Czechosłowacją w sprawie obywatelstwa, podpisanej w Rzymie 6. IV. 1922. (Dz. Ust. Nr. 5, poz. 46);
 15. z dnia 19. XII. 1928 o ratyfikacji układu między Polską a Włochami, dotyczącego pożyczki. (Dz. Ust. Nr. 5, poz. 47);
 16. z dnia 19. XII. 1928 o ratyfikacji konwencji pomiędzy Austrią, Włochami, Polską, Rumunją, Jugosławją o przejęciu wierzytelności. (Dz. Ust. Nr. 5, poz. 48);
 17. z dnia 12. I. 1929 o ratyfikacji tymczasowego układu handlowego z Łotwą. (Dz. Ust. Nr. 7, poz. 56);
 18. z dnia 12. I. 1929 o ratyfikacji traktatu ekstradycyjnego między Polską a Francją. (Dz. Ust. Nr. 7, poz. 57);

19. z dnia 12. I. 1929 o ratyfikacji protokołu dodatkowego do traktatu handlowego z Norwegią. (Dz. Ust. Nr. 7, poz. 58);
20. z dnia 12. I. 1929 o zmianie ustawy z 26. IX. 1922 o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, państwowych i prywatnych. (Dz. Ust. Nr. 90, 1922, poz. 828) i ustawy z 16. VII. 1924 w przedmiocie zmiany powyższej ustawy. Dz. Ust. Nr. 75/1924 poz. 740), (Dz. Ust. Nr. 7, poz. 86) ;
21. z dnia 22. I. 1929 o zmianie ustawy z 23. VII. 1926 oraz ustawy z 2. III. 1927 i o zmianie ustawy o szkołach akademickich z 13. VII. 1920. (Dz. Ust. Nr. 11, poz. 87);
22. z dnia 13. II. 1929 w sprawie przystąpienia Polski do konwencji o opiece nad małoletnimi, podpisanej w Hadze 12. VI. 1902. (Dz. Ust. Nr. 13, poz. 105);
23. z dnia 13. II. 1929 o zmianie ustawy z 26. III. 1296 o eksmisji dzierżawców gruntów, zajętych pod budynki i położonych w obrębie miast, miasteczek, wsi i osad w b. zaborze rosyjskim. (Dz. Ust. Nr. 13, poz. 106).
24. z dnia 13. II. 1929 o przystąpieniu Polski do konwencji o uregulowaniu ustawodawstw i jurysdykcji w zakresie rozvodu i rozłączeń od stoła i łóża, podpisanej w Hadze 12. VI. 1922 (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 131) ;
25. z dnia 13. II. 1929 o przystąpieniu Polski do konwencji, o uregulowaniu kolizyj ustawodawstw małżeńskich podpisanej w Hadze 12. VI. 1922. (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 132) ;
26. z dnia 13. II. 1929 o przystąpieniu Polski do konwencji, o kolizjach ustawodawstw w dziedzinie praw i obowiązków małżeńskich i stosunkach majątkowych małżeńskich, podpisanej w Hadze 12. VI. 1902. (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 133);
27. z dnia 19. II. 1929 o uzupełnieniu ustawy z 31. III. 1924 o drobnych dzierżawach oraz o zmianie ustaw z 2. VII. 1920 i z 18. III. 1920. (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 134);
28. z dnia 19. II. 1929 o uzupełnieniu Poz. Prez. z 22. III. 1928 o postępowaniu karno-administracyjnym. (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 135);
29. z dnia 23. III. 1929 o ratyfikacji protokołu podpisanego w Moskwie 9. III. 1929 (pakt Kelloga). (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 139).